

BA ZÁRÓVIZSGA Esztétika

A szabad bölcsész alapszak esztétika szakmai modul képzésben a záróvizsga két részből áll:

1. A záróvizsgázó mind a témavezetőjétől mind opponensétől kérdéseket kap szakdolgozatának bírálata mellé; a záróvizsgán a szakdolgozat védéseként e kérdésekre kell válaszolnia. A kérdéseket a záróvizsgázó a bírálatokkal együtt előre megkapja. (Az adott szemeszterben a bírálatok és a kérdések Neptunba való feltöltésének határidejéről a szemeszter ütemterve rendelkezik.)

A védés során a kérdések megválaszolásához előre készített jegyzeteket használni nem lehet.

2. A záróvizsgázó a képzés során megszerzett tudásáról számot ad. Tételhúzás után felkészülési idő áll a hallgató rendelkezésére felelete megkezdése előtt. A felelet során a felkészülés alatt készített jegyzeteket a vizsgázó használhatja.

Tételsor:

1. A szépség fogalma Platón filozófiájában. Platón művészet-kritikája

Platón: *A lakoma, Phaidrosz*. Budapest 1994. Ikon Kiadó.

Platón: *Állam* II. 376c – III. 412. és X. könyv. In: *Platón összes művei*. Budapest 1984. Európa Kiadó, 2. kötet 127-215; 649-710. o.

Grassi, Ernesto: *A szépség ókori elmélete*, Pécs, 1997. Tanulmány Kiadó, 74-95.o.

2. Arisztotelész művészet-elmélete

Arisztotelész: *Poétika és más költészettani írások*. Budapest 1997. PannonKlett Kiadó.

Arisztotelész: *Politika* VIII. könyv. In: Arisztotelész: *Politika*. Budapest 1969 (1984²) Gondolat, 313-328. o.

Grassi, Ernesto: *A szépség ókori elmélete*, Pécs, 1997. Tanulmány Kiadó, 96-118.o.

3. Bizánci esztétika

Ps-Dionüsziosz Areopagitész, *A menyeyi hierarchiáról*. Ford. Erdő Péter in: *Az isteni és emberi természetéről: Görög egyházatyák*. Budapest, Atlantisz, 1994, 2. kötet, 213-258.o.

Bicskov, Viktor: *A bizánci esztétika*. Budapest 1988. Gondolat Kiadó.

4. A későreneszánsz poetológiai irodalom esztétikatörténeti vonatkozásai

Opitz, Martin: Könyv a német költészetéről (1624), részletek. In: Bán Imre (szerk.): *A barokk*. Budapest: Gondolat 1968. 75–79. és 100–107. p.

Boileau: A költészetéről (1674). In: Erdélyi János: *Filozófiai és esztétikatörténeti írások*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 1981. 744–783. p.

5. Az ízlés elmélete

Hume, David: A jó ízlésről (1757). In: *Összes esszéi I.* Budapest: Atlantisz-Medvetánc 1992. 222-244 p.

Voltaire: Az ízlés (1764). In: *Ima az Akropolison: a francia esszé klasszikusai.* Válogatta Gyergyai Albert. Budapest: Európa 1977. 122-141 p.

Addison, Joseph: A képzelőerő gyönyörei. In: *Jelenkor* 50 (2007) 1184–1209. p.

Kisbali László: Ízlés és képzelet: az esztétikai beszédmód kialakulása a 18. században. *Janus* 4 (1987) 1. 1-10 p.

6. Az alkotás esztétikája

Winckelmann, Johann Joachim: Gondolatok a görög műalkotások utánzásáról a festészetben és a szobrászművészetben (1755). In: *Emlék márványból vagy homokkőből: öt évszázad írásai a művészettörténet történetéből.* s. I. [Budapest]: Corvina s. a. [1976]. 215-237 p.

Herder, Johann Gottfried: Shakespeare (1773). In: *Kultusz és áldozat: a német esszé klasszikusai.* Budapest: Európa 1981. 25-49 p.

7. Esztétika és történelem

Fontenelle, Bernard Le Bovier de: Elmélkedés a régiekről és a modernekről (1688). In: id.: *Beszélgetések a világok sokaságáról.* Budapest: Magyar Helikon 1979. 157-183 p.

Rousseau, Jean-Jacques: Értekezés a tudományokról és a művészetekről (1750). In: id.: *Értekezések és filozófiai levelek.* Budapest; Magyar Helikon 1978. 5-38 p.

Schiller, Johann Christoph Friedrich: Levelek az ember esztétikai neveléséről (1794). In: id.: *Válogatott esztétikai írások.* Budapest: Gondolat 1960. 167-277 p.

8. Kant és Hegel

Kant, Immanuel: *Az ítélőerő kritikája.* Szeged: Ictus 1997. 17-74; 162-187 p. [Bevezetés, első változat és A fenséges analitikája]

Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: *Esztétikai előadások I-III.* Budapest: Akadémiai Kiadó, 1980. I. 1-307 p. [Bevezetés és Első rész] valamint az egyes művészeti formák és a művészetek rendszere általában, értelemszerűen] VAGY Hegel, Georg Wilhelm Friedrich: *Előadások a művészet filozófiájáról.* Budapest: Atlantisz 2004, 53-257. p.

9. Romantika

Schlegel, Friedrich: A görög költészet tanulmányozásáról. In Schlegel, August Wilhelm – Schlegel, Friedrich: *Válogatott esztétikai írások.* Budapest: Gondolat 1980

Hölderlin: Ítélet és lét. In: *Magyar Filozófiai Szemle* 1993/5-6.

Novalis: Fichte-stúdiumok. In: *Gond*, 1998/17

Novalis: Monológ. In: *Vulgo*, 2002/1

Schelling, Friedrich Wilhelm Joseph: *A transzcendentális idealizmus rendszere.* Budapest: Gondolat, 1983, 35-81., 384-410. p.

10. Kierkegaard és Nietzsche

Kierkegaard, Søren: *Félelem és reszketés.* Budapest: Európa 1986.

Kierkegaard, Søren: A közvetlen erotikus stádiumok avagy a zenei erotikus. In: id.: *Vagy-vagy*. Budapest: Gondolat 1978. 61-176 p.

Kierkegaard, Søren: *Az ismétlés*. h. n.: Ictus Kiadó 1993.

Nietzsche, Friedrich: *A tragédia születése avagy görögség és pesszimizmus*. Budapest: Európa Könyvkiadó 1986 (=Mérleg).

Nietzsche, Friedrich: A nem morálisan felfogott igazságról és hazugságról. In: *Athenaeum* 1992. I/3

11. Dilthey és Husserl

Dilthey, Wilhelm: A hermeneutika keletkezése. In: id.: *A történelmi világ felépítése a szellemtudományokban: tanulmányok*. Budapest: Gondolat 1974 (=Gondolkodók). 469-494 p.

Husserl, Edmund: Fenomenológia. In: id.: *Válogatott tanulmányok*. Budapest: Gondolat Kiadó 1972. (=Gondolkodók) 193-226 p.

12. Művészettörténet és művészetfilozófia

Wölfflin, Heinrich: *Művészettörténeti alapfogalmak*, Corvina, Budapest 1969. Bevezetés (27-41), Befejezés és Utószó (227-248) valamint az egyes kategóriák általános részei.

Panofsky, Erwin: A "Kunstwollen" fogalma. In: id.: *A jelentés a vizuális művészetekben: tanulmányok*. Budapest: Gondolat 1984. 17-32 p.

Panofsky, Erwin: Ikonográfia és ikonológia: bevezetés a reneszánsz művészet tanulmányozásába. In: id.: *A jelentés a vizuális művészetekben: tanulmányok*. Budapest: Gondolat 1984. 284-338 p.

13. Heidegger és Gadamer

Heidegger, Martin: *Lét és idő*. Budapest: Gondolat Kiadó 1989. 31., 32., 33., 44. paragrafusok

Heidegger, Martin: *A műalkotás eredete*. Budapest: Európa Könyvkiadó 1988 (=Mérleg).

Gadamer, Hans Georg: *Igazság és módszer: egy filozófiai hermeneutika vázlatja*. Budapest: Gondolat 1984. 61-129, 191-259, 348-369 p.

14. Posztstrukturalizmus, dekonstrukció, posztmodern

Barthes, Roland: A szerző halála. In: id.: *A szöveg öröme*. Budapest: Osiris Kiadó 1996 50-55 p.

Foucault, Michel: Mi a szerző? In: id.: *Nyelv a végtelenhez*. Debrecen: Latin Betűk 1999. 119-145 p.

Derrida, Jaques: Platón patikája. In: id.: *A disszemináció*. Pécs: Jelenkor Kiadó 1998. 61-170 p.